

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä elinvoima- ja ympäristötoimialalla 2022

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena ja väärinkäytösten ehkäisyä. Sisäistä valvontaa voidaan lisäksi toteuttaa sisäisen tarkastuksen toiminnon avulla.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määrittellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Yleiskuva vuodesta 2022

Vuosi 2022 alkoi lupaavissa merkeissä, sillä COVID-19 alkoi jäädä taka-alalle, ja taloudellinen aktiviteetti kasvoi. Etätyöstä on alettu siirtyä soveltuvin osin lähi- ja hybridityöhön ja perinteisiä tapahtumia on päästy jälleen järjestämään.

Tummiä pilviä oli kuitenkin 2021 lopulla alkanut näkyä Ukrainan suunnalla, ja helmikuussa sitten Venäjä hyökkäsi Ukraina. Sotatila aiheutti ketjureaktion, jossa näkyi vahvasti epävarmuus tulevista. Inhimillinen hätä Ukrainassa realisoitui Euroopassa miljooniin pakolaisiin, joista kymmeniä tuhansia saapui myös Suomeen. Poriinkin tuli satoja Ukrainan-pakolaisia, joiden sijoittamista koordinoitiin yhdessä SPR:n vastaanottokeskuksen kanssa.

Sota on aiheuttanut myös vakavia häiriöitä energiamarkkinaan, mikä näkyi niin polttoaineiden kuin erityisesti sähkön hintojen voimakkaana kohoamisena. Tämä puolestaan on kiihdyttänyt inflaatiota. Sähkön riittävyys nousi sähkön korkean hinnan ohessa merkittäväksi riskiksi, ja myös Porin kaupunki toteutti varautumissuunnitelmat sähkökatkoihin ja etsi kohteita säästää sähköä.

Vuonna 2022 valmistauduttiin lisäksi hyvinvointialueuudistukseen. Toimialalla uudistus näkyi erityisesti työllisyyspalveluissa, jossa valmistauduttiin hyvinvointialueuudistukseen tuomiin toiminta- ja henkilöstömuutoksiin. TYP-toiminnasta hyvinvointialueelle siirtyi sosiaaliohjaajat (5hlö) ja 1 terveydenhoitaja. Työpajoilta siirtyi yhteensä 4 henkilöä (3,5htv). Asiakastyö jatkuu lähes entisellään tiiviissä yhteistyössä ja mm. toimitilat jakaen. Muutoksessa kiinnitettiin paljon huomiota myös työnjakoon, riskien hallintaan ja tietosuojakysymyksiin.

Kasvupalvelut ja kaupunkisuunnittelu -yksikkö

Yksikön elinkeinopalvelut toimii tiiviissä yhteistyössä niin yksikön sisällä kuin koko toimialan ja muiden kaupungin toimialojen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa, kuten Business Finlandin verkostot. Pääosan elinkeinopalveluista Porille tuottaa kaupungin tytäryhtiö Prizztech Oy.

Elinkeinopalveluissa on kiinnitetty huomiota asiakkaiden tietosuojaan. Esimerkiksi ulkomaiset asiakkaat saattavat edellyttää NDA:ta (salassapitosopimusta), ja ulkomaisten asiakkaiden sijoittumiskyselyt ovat olleet merkittävässä kasvussa. Asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden taustojen tarkastamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Elinkeinopalveluissa riskinä voidaan kaupungin tasolla pitää suurteollisuuden tarpeisiin sopivien tonttien ja kaavamääräysten (T/kem) vähäistä määrää. 2022 käynnistetyllä kaavamuutosprosessilla saadaan Kirrinsannan tarjonta ajan tasalle, mutta yleisemmin tonttitarjontaan pitää vaikuttaa maakuntakaavataso kautta. Maakuntakaavaa päivitetään parhaillaan, ja tähän työhön niin kaupunkisuunnittelu kuin elinkeinopalvelut osallistuvat.

Kaupunkisuunnittelu on siirtynyt elokuussa 2021 postitalosta Valtakatu 4:stä uusiin tiloihin vanhan kauppapilaitoksen tiloihin Luvianpuistokatu 1:een. Vanhan kauppapilaitoksen tiloista ja turvallisuudesta vastaa Kiinteistö Oy Domus Arctopolis. Pelastussuunnitelma on rakennuksen osalta laadittu vuonna 2021. Kaupunkisuunnittelun osalta turvallisuuskävely on suoritettu lokakuussa 2022.

Kaupunkisuunnittelun toimenkuvaan on liittynyt vuosikymmenten aikana suuria määriä ei-sähköisessä muodossa olevia aineistoja ja karttoja, joita on säilytetty kaupunkisuunnittelun arkistossa. Aineistoja on pyritty saamaan sähköiseen muotoon ja ns. ylimääräisiä kopioita on pyritty poistamaan arkistosta. Työ on vaatinut henkilöstöltä ylimääräistä panostusta, päivittäisten työtehtävien ohella. Kaupunkisuunnittelusta löytyy uusissa tiloissa kuitenkin edelleen myös paperimuodossa olevaa aineistoa. Selvitysten ja karttojen sisällöt ovat niin laajoja, että niiden luettavuus ja käyttökelpoisuus suunnitteluapuna kärsivät sähköiseen muotoon siirrettäessä.

Varsinaiset kaavoitustehtävät toteutuvat Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti tarkkaan ohjatusti. Kaavahankkeita ohjaavat myös asianhallintajärjestelmä Aapelin asemakaavoitusta ja yleiskaavoitusta ohjaavat tiedonohjaussuunnitelmat (TOS).

Kaavahankkeet laaditaan laajassa yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien ja sidosryhmien edustajien kanssa. Kaikilla, joiden oloihin tai etuihin asemakaavoitus vaikuttaa, on oikeus osallistua asemakaavoitusprosessiin ja vaikuttaa siihen osaltaan.

Kaavan laatiminen on monivaiheinen prosessi kaavan vireille tulosta hyväksymiseen. Kaavahankkeesta kiinnostuneilla on mahdollisuus osallistua suunnitteluun kaavan eri vaiheissa esittämällä mielipiteitä ja arvioimalla suunnittelua. Osallistumaan pystyy lähettämällä kirjeen tai sähköpostin ja osallistumalla mahdollisiin yleisötilaisuuksiin. Kaavahankkeet hyväksyy kaupunginvaltuusto ja vaikutuksiltaan vähäisissä kohteissa kaupunginhallitus.

Asemakaavan läpimenoaikaan vaikuttaa kaavamuutosalueen laajuus, tarvittavien selvitysten määrä ja erityisesti kaava-alueen sijainti. Keskeinen sijainti kaupunkirakenteessa ja kaavakohteet, joissa maisema- luonto- tai kulttuuriarvot ovat merkittäviä, edellytetään monipuolista osallistamista, vaikutusten arviointia ja sisällöltään laajojen selvitysten laadintaa. Kaavoituksessa pyritään huolellisella valmistelulla välttämään pitkäkestoisia valitusprosesseja.

Yleiskaavoituksen tehtävänä on yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittamisen yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteensovittaminen. Resurssien ollessa rajallisia, asemakaavoituksessa joudutaan keskittymään ensisijaisesti sellaisiin asemakaavoitushankkeisiin, joilla strategista merkitystä ja joiden toteutuminen on todennäköistä lähitulevaisuudessa.

Työllisyyspalveluiden eri toimipisteissä on säännöllisesti tehty riskiarviointi työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin osalta. Turvallisuusasioihin on nimetty vastuhenkilöt, turvallisuuskatselmukset

tehdään säännöllisesti ja pelastussuunnitelmat on laadittu. Työllisyyspalveluiden toimistotiloissa on ostopalveluna vartijapalvelu sekä työhuoneisiin asennetut hälytysnapit. Työpajoilla on myös käytössä vartijapalvelu. Kuntakokeilun toimistotiloihin hankittiin valvontakamerat ja Nuorten työpajalle kamerat ja hälytysjärjestelmä suunnitelman mukaisesti. Valvontajärjestelmä on tarpeellinen, koska työpajan tiloissa on ollut useita murtoja viime vuosina.

Työllisyyspalveluissa henkilötietoja ja arkaluontoisia tietoja sisältävät paperiset asiakirjat säilytetään lukitussa tilassa. Työllisyyden kuntakokeilun henkilökunta on käynyt kaupungin tietosuojakoulutuksen lisäksi valtion tietosuojakoulutuksen. Työhyvinvointia tuetaan mm. ergonomia turvaamalla sekä työnohjausta tarjoamalla. Työnjako- ja vastuukysymykset ovat säännöllisesti esillä, koska kuntakokeilussa henkilöstö koostuu kolmen eri organisaation työntekijöistä ja esim. osalla henkilöstöstä työnjohdollinen esihenkilö ja hallinnollinen esihenkilö ovat eri organisaatioista.

Työllisyyspalveluiden toimintaa kehitetään suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Käytössä ovat mm. koulutus-, henkilöstö- ja toimintasuunnitelmat sekä niiden arviointi. Erityisesti kuntakokeilun puolella toimintaa ohjaa tiukka lainsäädäntö ja henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti lain ja ohjeiden toimeenpanossa. Asiakastietojärjestelmien tunnukset myönnetään vain niille virkailijoille, joiden työ sitä vaatii ja järjestelmissä on erikseen sovitut satunnaistarkastukset. Virkailijoiden mahdollisia väärinkäytöksiä selvitetään, mikäli epäily syntyy joko asiakkaan palautteen tai sisäisen valvonnan kautta. Asiakaspalautteelle on mahdollisuudet kaupungin ja valtion kanavissa. Vuoden 2022 aikana vahvistettiin tietoturva kaupungin sähköpostin puolella AVI:n ohjeistuksen mukaiseksi.

Matkailu- ja markkinointiyksikkö

Matkailu- ja markkinointiyksikön sekä Visit Pori Oy:n välinen tehtävänjako ja vastuut on määritelty siten, että Visit Pori Oy:n tarkoitus on turvata ja ylläpitää matkatoimistotyyppisen liiketoiminnan palvelutaso Porin kaupungissa. Visit Pori Oy siis tuottaa matkatoimistotyyppistä liiketoimintaa (ml. suurtapahtumien aikaista yksityismajoitusta sekä hotellimajoituksen välitysmyyntiä) sekä myy kaupungin virallisia brändituotteita ja matkailupalveluita. Yhtiöllä on selkeästi myynnillinen rooli toiminnoissaan verrattuna Porin kaupungin matkailu- ja markkinointiyksikköön.

Matkailu- ja markkinointiyksikkö vastaa kaupungin asukas- ja matkailumarkkinoinnista, kärkikohde Kirjurinluodon kohdejohtamisesta, yrityskumppanuuksista, matkailun alueorganisaation tehtävistä (matkailun edistäminen, matkailupalvelut ja -tuotteet, matkailuneuvonta), tapahtumahankinnasta, tapahtumajärjestäjien tukemisesta, SuomiAreenan tuottamisesta, käytännön järjestelyistä ja majoituskokonaisuudesta sekä kaupungin brändiohjauksesta.

Yhtiöllä on kaupungista erillään olevat myynti- ja ostoreskontra sekä kirjanpito ja pankkitilit. Matkatoimistotyyppisen liiketoiminnan osalta talouden seuranta on edelleen Visit Pori Oy:llä. Visit Pori Oy:llä ei ole omaa henkilöstöä. Matkailu- ja markkinointiyksikön myyntituotot puolestaan tulevat puhtaasti pelkästään markkinointikumppanuuksista.

ICT-yksikkö

ICT-yksikössä tehdään riskien arviointia jatkuvan käytön, uusien järjestelmähankintojen ja tietoliikenteen riskien sekä henkilöstöriskien osalta. Vuoden 2022 aikana otettiin käyttöön esimerkiksi kokonaisvaltaisempi järjestelmähankintojen selvitysprosessi, jossa käydään läpi järjestelmä vaihdon vaikutukset koko kaupungin kokonaisuuteen.

ICT-yksikköön tehtiin AVI:n puolesta tarkastus koskien henkilöstöresurssien riittävyys sekä henkiseen rasitukseen. ICT-yksikkö on vastannut tähän kokonaisuuteen henkilöstösuunnitelma

Ukrainan sodan vaikutukset

Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut. Suomen kyberriskit ovat kasvaneet Ukrainan sodan sekä Suomen Nato-hakemuksen johdosta. Venäjään liitettyjen toimijoiden tekemiä kyberhyökkäyksiä ja niiden yrityksiä nähdään Ukrainan lisäksi myös länsimaissa. Valtiolliset toimijat, tai niihin liitetyt toimijat, ovat läpi vuoden jatkaneet länsimaihin kohdistuvaa vakoilua. Ryhmät hyödyntävät vakoilussa muun muassa Ukrainan sotaa.

Myös monet länsimaihin kohdistuvat operaatiot eivät liity Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan, vaan ovat jatkoa aiempaan vihamieliseen toimintaan. Venäjä-mielisten haktivistiryhmien [sic] toiminta puolestaan on lisääntynyt helmikuussa alkaneen hyökkäyksen jälkeen. Näillä hyökkäyksillä voi olla myös ennalta-arvaamattomia seurannaisvaikutuksia.

Ukrainan sota on myös vaikuttanut laajasti ICT-yksikön tarvitsemien tavaroiden saatavuuteen, kuten esimerkiksi tietokoneiden ja verkkojen rakentamiseen liittyvien tavaroiden osalta.

Tietosuojaraportti 2022

Vuosi 2022 sujui Porin kaupungin organisaatiossa ilman isoja tietosuojapoikkeamia. Hyvinvointialuemuutos oli myös tietosuojan kannalta vuoden merkittävin tapahtuma, itse siirtymään liittyvät työt tulevat jatkumaan vielä vuonna 2023.

Tietosuojakoulutusten pääasiallinen keino Porin kaupungissa on koko henkilökunnalle pakollinen verkossa suoritettava tietosuojakoulutus. Vuoden 2021 lopulla koulutukset keskeytettiin niiden uusimisen ajaksi ja uudet verkkokoulutukset aloitettiin tammikuussa 2022. Jatkossa koulutukset on tarkoitus suorittaa aina kahden vuoden välein. Vuoden 2022 lopulla uudet tietosuojakoulutukset oli hyväksytysti suorittanut noin 3800 henkilöä.

Verkkokoulutusten lisäksi tietosuojakoulutuksia tarjottiin jälleen myös luentomuodossa sekä erikseen varattavina, että kaupungin koulutustarjontaan sisältyvinä kursseina. Erilliset koulutukset järjestettiin mm. työllisyyspalveluille ja ICT-yksikölle. Loppuvuodesta 2022 otettiin kaupungin puhelimissa käyttöön Digi- ja väestötietoviraston tarjoama Digiturvallinen elämä -peli. Se tukee omalta osaltaan henkilökunnan digiturvaosaamista käytännön työtilanteisiin perustuvine esimerkkeineen.

Rekisteröityjen informoinnin ensisijaisena tapana Porin kaupungissa ovat Porin verkkosivuilta löytyvät tietosuojaselosteet. Tietosuojaselosteita oli julkaistu vuoden 2022 lopulla 78 kpl (vuoden 2021 lopulla 75 kpl).

Tietosuojaloukkauksia vuonna 2022 havaittiin 17 kpl (vuonna 2021 12 kpl). Näistä 11:n nähtiin voivan aiheuttaa riskin luonnollisten henkilöiden oikeuksille ja vapauksille, jolloin tapauksista tehtiin ilmoitukset tietosuojaviranomaisille (vuonna 2021 8 ilmoitettua tapausta). Kuudessa tapauksessa rekisteröidyille mahdollisesti aiheutuva riski arvioitiin korkeaksi, jolloin ilmoitukset tehtiin myös asianosaisille (vuonna 2021 myös 6 tapausta). Kokonaisuudessaan havaitut loukkaukset koskivat jälleen vain pientä joukkoa rekisteröityjä.

Valmiutta reagoida tietoturva- ja tietosuojaloukkaustilanteisiin kehitettiin jälleen osallistumalla kansalliseen Taisto 2022 -harjoitukseen. Harjoittelusta saatujen hyvien kokemusten pohjalta harjoittelua tullaan jatkamaan myös vuonna 2023.

Rekisteritietojen tarkastus- tai oikaisupyynnöitä tuli Perusturva pois lukien 0 kappaletta (vuonna 2021 3). Perusturvalle oikaisupyynnöitä saapui 14 kpl (vuonna 2021 19 kpl) ja omien tietojen tarkastuspyynnöitä noin 300 kpl (myös vuonna 2020 noin 300 kpl).

Tietosuojan vaikutustenarviointien osalta erityismaininnan ansaitsee opetuksessa käytettävästä pilvipalveluympäristöstä toteutettu laaja-alainen arviointi. Tietosuojan vaikutustenarviointien laadintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota myös vuonna 2023.

Tietoturvaraportti 2022

Yleistä

Kyberrikollisuuden määrä jatkaa kasvuaan sekä kohdennetuissa, että satunnaisissa hyökkäyksissä. Huijausviestien ja tietojenkalasteluviestien tilanne on huolestuttava. Kyberympäristön uhkataso on kohonneella tasolla. Lisääntyneen haitallisen liikenteen ja kohonneen uhkatason vuoksi organisaatioiden varautumisen merkitys korostuu. Tietoturvaloukkauksien määrät ja niiden vaikutukset ovat kasvussa maailmanlaajuisesti. Tietomurtojen kustannukset ovat IBM:n mukaan nousseet kahdessa vuodessa 13 prosenttia.

Kuluneen vuosikymmenen aikana kiristyshaittaohjelmissa on tapahtunut suuri murros, jolloin siirryttiin toisen sukupolven kiristysohjelmiin. Ne salakirjoittamisen lisäksi varastavat uhrinsa tiedot. Tällä tavoin uhreja voidaan kiristää tietojen julkaisemisella, vaikka nämä pystyisivätkin palauttamaan tietonsa varmuuskopioilta. Tämän lisäksi toisen sukupolven kiristysohjelmat yrittävät kohdentaa salakirjoittamisen etenkin varmuuskopioihin, joka saattaa estää tietojen palauttamisen.

Porin kaupunki

Vuoden 2022 toisen puolikkaan aikana on aloitettu kyberarkkitehtuurin sekä poikkeamanhallintaprosessinsuunnittelu. Tämän lisäksi on suoritettu teknisen tietoturvan parannuksia. Myös kyberrekisteri on perustettu ja raportointi on aloitettu kyberturvallisuuskeskukselle.

Tietoturvallisuuden kypsyyttä tullaan tulevaisuudessa arvioimaan järjestelmällisesti. Mittaamiseen ja raportointiin tullaan käyttämään Kyberturvallisuuskeskuksen Kyberturvamittaria.

Kyberriskien hallintaa ollaan muuttamassa järjestelmällisempään suuntaan. ICT-yksikön pitää määritellä kyberriskienhallintaprosessi ja -suunnitelma sekä kyberriskien hallintamalli ja näihin liittyvät vastuut. Kyberriskienhallinta pitää liittää osaksi koko organisaation riskienhallintaprosessia ja -suunnitelmaa.

Tiedonhallintalakiin perustuva suosituskokoelma ”Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristö (Julkri)” on hyväksytty vuoden 2022 aikana. Kyseisessä suosituksessa kuvataan julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristö Julkri ja ohjeistetaan sen käytöstä. Koko organisaatiolle on kuvattu tässä suosituksia, jotka pitäisi täyttää. Näitä suosituksia ei täytetä nykyisessä tilanteessa.

Suunnittelu- ja kehittämysyksikkö:

Vain muutamalla henkilöllä on pääsy erityisiin henkilötietoihin ja työntekijän salassapitovelvollisuutta sekä tiedon käyttöä vain perusteltuun työperusteiseen käyttöön on pyritty korostamaan. Talousseurannan osalta laskujen tarkastajien ja hyväksyjien jääviysasioihin on kiinnitetty erityistä huomiota.

Yksikön henkilöstö on sijoittunut pääosin vanhan Suomen Pankin rakennukseen, jonka kolmannessa kerroksessa on todettu sisäilmaoireilua. Tilanne on saatu kuriin keskittämällä työpisteet toiseen kerrokseen.

Vuoden 2022 aikana valtaosa henkilöstöstä on suorittanut hätäensiapukoulutuksen.

Joukkoliikenteen taloussuunnittelua ja määrärahojen käyttöä leimasi epävarmuus koronataudin vaikutuksista matkustushalukkuuteen, matkojen määrään, kuljettajien sairastavuuteen. Lisää epävarmuutta aiheutti Traficomien syksyyn viivästynyt päätös vuodelle 2022 myönnettävästä valtionavusta ja koronatuesta, odotukset valtioneuvoston päätöksistä yhteiskunnan toiminnan rajoittamisesta ja paikallisista päätöksistä koulujen etäopetuksesta sekä aluehallintoviraston päätöksistä tartuntatautilain mukaisista matkustajarajoituksista linja-autoissa. Taloudelliset ja toiminnalliset riskit olivat jatkuvasti tiedostettuja ja niistä viestittiin avoimesti.

Ympäristö- ja terveysvalvontayksikkö:

Ympäristö- ja terveysvalvonnassa on käytössä laatujärjestelmät, joiden ylläpidosta, kehittämisestä ja poikkeamien käsittelystä vastaavat laatutiimit. Laatutiimit kokoontuivat säännöllisesti ja havaittuja poikkeamia käsiteltiin henkilöstön kanssa kuukausipalaverissa. Yksikössä on sisäisen auditoijan koulutuksen suorittaneita viranhaltijoita, jotka tekivät toimintatapojen sisäisiä auditointeja erillisen suunnitelman mukaisesti. Lisäksi terveysvalvonnan viranhaltijat osallistuivat valtakunnallisen LaatuNet -laatujärjestelmän käyttäjille järjestettyyn kahteen interkalibrointiin. Yksikön myyntilaskutuksesta tulee kuukausittain yksikön päällikölle yhteenveto, josta yksikön päällikkö tarkastaa lähetettyjen laskujen taksanmukaisuuden.

Maaseutupalveluissa sisäistä valvontaa toteutetaan tietojärjestelmien raporttien, tehtävien eriyttämisen ja pistokokeiden avulla. Lisäksi jääviyksiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Eläinlääkintä vastaa eläinlääkintäpalveluiden järjestämisestä eläinlääkintähuoltolain asettamien velvoitteiden mukaisesti. Kunnan järjestämän palvelun lainmukaisuutta valvoo aluehallintovirasto (AVI) ja eläinlääkärin ammatin harjoittamista Ruokavirasto. Suuri osa kunnaneläinlääkäreiden suorittamista eläintauti- ja sivutuotevalvonnasta tapahtuu suoraan aluehallintoviraston määräyksestä ja kustannuksella, jolloin virasto myös valvoo suoritteiden toteutumista niistä muodostuneiden dokumenttien muodossa.

Praktikkoeläinlääkäreiden ammatinharjoittamisen valvonta tapahtuu pitkälti toimintayksikön esimiehelle toimitettujen reklamaatioiden sekä aluehallintovirastoon lähetettyjen kanteluiden muodossa. Myös aluehallintovirasto ja Ruokavirasto valvovat eläinlääkärin ammatinharjoittamista ja siitä säädetyn lainsäädännön noudattamista. Osa praktikkoeläinlääkäreiden toimintaa koskevista reklamaatioista päättyy vakuutusyhtiön ratkaistavaksi ja osa ratkaistaan sisäisesti asiakasta ja eläinlääkärinä kuulemalla. Vuonna 2022 aluehallintovirastoon praktikkoeläinlääkärin toiminnasta tehtyjä kanteluita on ollut yksi. Vuonna 2021 tullutta kantelua pieneläinpäivystyksen järjestämisestä on käsitelty ympäristölautakunnassa kahdesti tänä vuonna ja asia on saatu AVI:n osalta päätökseen.

Vuonna 2022 Porin kaupungin pieneläinpäivystyksen on hoitanut Evidensia Eläinlääkäripalvelut Oy, joka tuotti päivystyspalvelun pääsääntöisesti klinikallaan Porissa sekä osaksi Raision ja Tampereen toimipisteissä. Kaupungineläinlääkärit ovat tehneet vain suurelainten päivystystä, mikä on helpottanut päivystyspainetta.

Eläinlääkintä-toimintayksikkö järjestää kuukausittain kokouksia, joissa käsitellään yhdessä kliinisiä potilastapauksia ja tämän hetken hoito- ja lääkityskäytäntöjä sekä voidaan käydä läpi haastavampia tilanteita ja toimintatapoja, joilla voidaan vähentää henkilökunnan loukkaantumisten riskiä ja paremmin ottaa huomioon asiakkaiden tarpeet.

Praktikkoeläinlääkäreiden ammatinharjoittamista valvotaan myös suoritemääriä sekä eläinlääkäreiden tilittämiä klinikkamaksuja seuraamalla.

Eläinlääkärit ovat velvollisia tilittämään jokaista vastaanotolla hoidettua potilasta kohti ympäristöterveysjaoston hyväksymässä taksassa määritellyn klinikkamaksun. Eläinlääkäreiden vastaanotoille on hankittu kaupungin maksupäätelaitteet sekä kassalaitteet. Eläinlääkärit laskuttavat vastaanotollaan käyviltä potilailta heti klinikkamaksun erillisenä maksutapahtumana muusta potilaskäynnistä niin, että eläinlääkäreiltä jää pois velvollisuus tilittää kaupungille erikseen takaisin kunkin kuukauden klinikkamaksut. Uudistus on otettu käyttöön vaiheittain ja tämän vuoden loppuun mennessä kaikki eläinlääkärit ovat alkaneet tilittää maksut maksupäätteellä.

Covid-pandemia on hellittänyt otettaan vuoden 2022 aikana ja tämän takia sairauspoissaolot ovat olleet lyhyitä. Henkilökuntaa on ohjeistettu toimimaan Porin kaupungin ohjeiden mukaan Covidin tai muiden tarttuvien tautien välttämiseksi.

Eläinlääkintä on uudistanut jonkun verran välineistöä siten, että on saatu yhdelle eläinlääkärille lisää ergonominen nostopöytä, joka helpottaa eläinlääkärin ja hoitajan selän kuormitusta eläimen nostamisessa ja käsittelyssä.

Suureläinten turvallista käsittelyä varten ei ole ollut käytettävissä pakkopilttuuta vuonna 2022. Tämä altistaa eläinlääkärit suureläinten potkuille ja runttaamiselle tutkimus- ja hoitotilanteessa. Ulasooriin on suunnitteilla uusi yhteisvastaanotto, jonne on tehty hankesuunnitelma sekä remontointisuunnitelma, mihin kuuluu myös pakkopilttuu suureläimiä varten. Tämä ei tietenkään poista talli- ja navettakäyntien yhteydessä tapahtuvan eläinten käsittelyn riskejä, mutta antaa vaihtoehdon tuoda eläin läheiselle klinikalle niissä tapauksissa, joissa etukäteen tiedetään eläimen olevan vaikeasti käsiteltävä tai silloin, kun eläin osoittautuu mahdottomaksi hoitaa tilalla.

Porin yhteistoiminta-alueella on kahdella vastaanotolla röntgenlaitteistot. Eläinten röntgenkuvauksia tekevät henkilöt kuuluvat säteilyluokkaan A, ja heidän säteilysuojaustaan valvotaan STUK:n ohjeiden mukaan säteilymittareilla, jotka ovat henkilökohtaisia jokaisella laitteita käytävällä henkilöstöön kuuluvalla eläinlääkärillä ja hoitajalla. Säteilymittarit palautetaan 3 kuukauden välein tarkastettavaksi. Raja-arvojen yli meneviä mittaustuloksia ei ole esiintynyt. Klinikkaeläintenhoitaja on ollut myös tänä vuonna koulutuksessa, jossa on käyty läpi röntgenkuvien turvallista ottoa ja lisävälineitä. Maantiekadun vastaanotolle on myös hankittu välineitä, jotka auttavat eläinten turvallisessa röntgenkuvien otossa.

Eläinlääkinnän henkilöstölle ei toistaiseksi ole tehty säteilytyöntekijöille tarkoitettua terveydentilan seurantaa, mutta kaikkia säteilyluokkaan A kuuluvia henkilöitä on kehoitettu ottamaan yhteyttä työterveyshuoltoon pikaisesti näitä terveystarkastuksia ja säännöllistä terveysvalvontaa varten.

Rakennusvalvontayksikkö:

Rakennusvalvontayksikön rakennusvalvonnan ja kaupunkimittauksen työstä suurin osa on yksityiskohtaisesti normiohjattua ja muutoksenhakumenettelyt ovat selkeät. Päätöksiin liittyy tyyppillisesti valmistelija-päätätjä- tai valmistelija-päätätjä-hyväksyjä -ketju, mikä omalta osaltaan toimii sisäisenä valvontana ja parantaa riskien hallintaa. Yksikössä on asetettu tavoite uudistaa tehtäväkuvat siten, että työpari- ja sijaismenettelyt toteutuvat kattavasti. Toiminnanohjaussuunnitelmat (TOS) on laadittu ja niitä tarkistetaan yhdessä prosessien jatkuvan kehittämisen yhteydessä.

Maksut perustuvat lautakunnan hyväksymään taksaan, jota on uudistettu viimeksi 14.12.2022, Elinvoima ja ympäristölautakunta. Taksaa on tarkoitus uudistaa huomioiden käynnissä olevat rakentamisen ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmien lakimuutokset. Tavoitteena on yksinkertaistaa maksuperusteita ja parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida hankkeiden

lupakustannuksia. Laskutusta tehdään reaaliajassa tai tarkoituksenmukaisesti kootusti 4-6 kertaa vuodessa. Laskun ulkoasua ja informaatiota kehitetään osana asiakaspalvelun kehittämistä. Laskutuksen rajapinnassa eri järjestelmien välillä mm. Sarastian suuntaan on myös kehitettävää.

Rakennusvalvontayksikössä tietosuojaa kehitetään koulutuksin ja henkilöstö perehdytetään salassapito- ja tietoturvalinjauksiin. Usealla henkilöllä on pääsy erityisiin henkilötietoihin ja työntekijän salassapitovelvollisuutta sekä tiedon käyttöä vain perusteltuun työperusteiseen käyttöön on korostettu. Käytössä on niin kaupungin omia kuin valtion viranomaistenkin järjestelmiä, joissa niin tunnistautumiset kuin käytön seuranta (loki) ovat järjestelmäkohtaisia. Mobiilitunnistautuminen on parantunut Pori-puhelimen käyttöönoton myötä. Kaupungin omissa järjestelmissä on yhä tarvetta kehittää sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin, käytettävyyden, seurannan ja tiedonsiirron automatisoinnin osalta.

Viranhaltijoiden toimi- ja päätösvallassa on organisaatiomuutoksen ja henkilöstön merkittävän vähenemisen johdosta tapahtunut muutoksia, joiden määrittely on pääasiassa toteutettu toimintasäännön uudistusten yhteydessä. Rajallisten resurssien kanssa toimittaessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus joutuu kuitenkin jatkuvasti koetukselle.

Rekrytointien yhteydessä ei ole vaadittu lain yksityisyyden suojasta työelämässä 7 § mukaista huometestausta. Tämä asia on tarpeen ottaa uudelleen tarkasteluun.